

GRAU EN FISIOTERÀPIA

40138 - AVALUACIÓ I TRACTAMENT DEL PACIENT VERTIGINÓS

Informació general

- Curs acadèmic 2026/27
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Optativa
- Curs: Quart
- Trimestre: Segon
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
 - Juan José García Tirado jjgarciat@tecnocampus.cat

Llengües de docència

- Català

Presentació de l'assignatura

En aquesta assignatura s'abordaran les bases de la Fisioteràpia vestibular, camp d'actuació encara en desenvolupament al nostre país. Els alumnes coneixeran i comprendran l'anatomia i fisiologia del sistema vestibular, situat en l'oïda interna i element fonamental per a poder generar les reaccions posturals correctes d'estabilitat i equilibri. La revisió detallada de la fisiologia fonamentarà i facilitarà la comprensió de la proposta per a l'exploració en el pacient vertiginós o amb dèficit de l'estabilitat postural. Durant el desenvolupament pràctic de l'exploració clínica es revisaran els principals tests clínics de la funció vestibular. Així mateix, també es realitzaran proves clíniques específiques d'exploració vestibular com les maniobres d'Hamalgy, Head Shaking Test, Dix Hallpike i Mc Clure. D'una manera molt específica els alumnes aprendran a interpretar l'exploració amb la utilització de la videonistagmoscòpia, element fonamental en el diagnòstic per a poder detectar la presència d'un nistagme (signe sempre associat al vertigen que pateix el pacient). Es farà una revisió conceptual de les principals entitats clíniques com la malaltia de Meniere, la neuritis vestibular, la hipofunció vestibular, el neurinoma del nervi acústic, la migranya vestibular i el VPPB (vertigen posicional paroxismal benigne). Considerant les recomanacions de les principals guies internacionals de pràctica clínica s'abordarà el tractament de fisioteràpia en aquestes patologies i, més específicament, en el cas del VPPB, ja que representa la forma vertiginosa més prevalent en la població amb una elevada evidència científica de l'efectivitat de les maniobres de tractament utilitzades (maniobres d'Epley, Semont i Lempert). D'una manera pràctica els estudiants podran dissenyar programes d'intervenció dirigits a millorar la funció vestibul-espinal comprenent d'una manera paral·lela els principis de l'estimulació vestibular rotatòria i l'estimulació optocinètica com a elements integrants del tractament de Fisioteràpia vestibular.

La distribució dels continguts teòrics i/o pràctics de l'assignatura, es podran consultar al cronograma i seccions de l'aula virtual corresponent abans del seu inici. Aquesta assignatura vetlla per introduir la perspectiva de gènere en el seu contingut i desenvolupament. A més els objectius estan alineats amb els Objectius de Desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homofòbes, transfòbes i discriminatòries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Específica

- RAE12 - Aplicarà la valoració de la funcionalitat, la discapacitat i la salut i la seva classificació internacional, així com els models d'intervenció en fisioteràpia en la seva pràctica assistencial durant els seminaris pràctics.
- RAE14 - Serà capaç d'aplicar els mètodes i procediments manuals i instrumentals de valoració en Fisioteràpia i Rehabilitació Física, avaluant el resultat i la seva efectivitat en una proposta d'activitat docent.
-

RAE16 - Elaborarà el tractament fisioterapèutic més apropiat en els diferents processos d'alteració, prevenció i promoció de la salut en les fases de creixement i desenvolupament, aplicant les guies de bona pràctica clínica.

- RAE17 - Serà capaç d'identificar la situació del pacient/usuari a través d'un diagnòstic de cures de fisioteràpia, planificant les intervencions, i avaluant la seva efectivitat en un entorn de treball cooperatiu amb altres professionals en ciències de la salut.
- RAE18 - Aplicarà els mètodes i tècniques específiques referits a l'aparell locomotor (incloent-hi teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, exercici terapèutic) als processos neurològics, a l'aparell respiratori, al sistema cardiocirculatori i a les alteracions de l'estàtica i la dinàmica en els seminaris pràctics.
- RAE19 - Aplicarà mètodes i tècniques específiques que tinguin en compte les implicacions de l'ortopèdia en la fisioteràpia, tècniques terapèutiques reflecteixes, així com altres mètodes la seguretat i l'eficàcia dels quals estigui demostrada segons l'estat de desenvolupament de la ciència, en els seminaris pràctics i les pràctiques acadèmiques externes.

No definides

Continguts

Tema 1. Anatomia i fisiologia del sistema vestibular.

Bases fisiològiques del control postural

Funcions del sistema vestibular

Anatomia i fisiologia del sistema vestibular

Tema 2. Fisiopatologia de les alteracions vestibulars centrals i perifèriques.

Semiologia clínica de la disfunció vestibular

Principals entitats clíniques

Tractament mèdic del pacient vertiginós

Tema 3. Proves diagnòstiques instrumentals a la patologia vestibular perifèrica

Exploració vestibular calòrica, videonistagmografia, vHIT i Vemps vestibulars)

Tema 4. Avaluació clínica del pacient vertiginós

Interrogatori clínic

Avaluació clínica de la funció oculomotora

Avaluació clínica de la funció vestibul-espinal

Exploració del nistagme espontani i maniobres de provocació (Head Shaking Test, Dix Hallpike).

Interpretació clínica de la maniobra d'Hamalgyi o Head Thrust Test

Tests funcionals i escales d'avaluació del pacient amb alteracions de l'equilibri o vertigen.

Tema 5. Avaluació i tractament del pacient amb VPPB

Maniobres clíniques d'exploració del VPPB

Maniobres de reposicionament otolític

Tema 6. Bases i principi generals de la fisioteràpia vestibular

La compensació central

Principis de l'estimulació rotatòria

Principis del treball oculomotor i vestibul-espinal

Principis de l'estimulació optocinètica

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

Aquesta assignatura podrà considerar en la proposta d'avaluació els següents indicadors detallats en la taula:

Sistemes d'avaluació	Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
	SE1. Portafolis electrònic	10%	40%
	SE2. Exposició oral	20%	50%
	SE3. Examen	30%	60%
	SE4. Autoavaluació	5%	30%
	SE5. Avaluació entre iguals (2P2) o coavaluació	5%	30%

La proposta d'avaluació específica per a cada assignatura quedarà definida en el document "Pla d'Aprenentatge", que estarà disponible per a l'estudiantat a l'aula virtual de l'assignatura.

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003. Les assignatures tindran activitats d'avaluació i recuperació d'acord amb a la guia docent i el pla d'aprenentatge de l'assignatura, publicats a la seva aula virtual i que establiran els requisits necessaris per poder-hi concórrer.

D'acord amb la normativa UPF vigent, podran concórrer al procés de Recuperació tots els estudiants que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació de suspens de l'assignatura corresponent en l'avaluació trimestral. No hi podran concórrer els que no hagin participat en les activitats d'aprenentatge i avaluació o hagin renunciat a l'avaluació. Si la qualificació és de "no presentat/da", no podrà optar a la recuperació i per tant l'assignatura s'haurà de tornar a cursar íntegrament al curs acadèmic següent.

En cas de còpia, plagi o ús il·legítim de la intel·ligència artificial generativa en qualsevol activitat avaluativa, cal consultar la Normativa d'avaluació dels ensenyaments de Grau i Màster del Centre Universitari TecnoCampus.

En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria. L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Assistència i Normes de conducta:

L'assistència a classe sense respectar les normes bàsiques d'higiene i d'uniformitat en el vestit podrà ser sancionada. Durant les pràctiques en classe i especialment, durant les proves d'avaluació, els alumnes no podran dur objectes que puguin interferir en l'execució de les tècniques, com a anells, rellotges, braçalets, pendents llargs, etc. Així mateix, la higiene de les mans serà fonamental, amb unes ungles tallades curtes i netes sense pintar.

Donat el caràcter pràctic de les classes i per a facilitar la realització correcta dels procediments pràctics serà necessari portar la roba adequada com a pantaló curt, top i polo de practiques.

Serà imprescindible complir amb una assistència no inferior al 80% de les hores per a poder aprovar l'assignatura. En cas d'incompliment d'aquesta norma, l'assignatura quedarà suspesa i s'haurà de torna a matricular en el curs acadèmic següent.

Bibliografia i Recursos

- Hassid, N. Hennaux, C. Van Nechel, C. La rééducation vestibulaire. Paris: Éditions Frison-Roche;2009.
- Chays, A. Florant, E. Ulmer. Les vertiges, 2ª édition.Elsevier Masson SAS;2009.
-

Herdman, S.J, Clendaniel, R.A. Vestibular Rehabilitation, 4th Ed. Philadelphia: Davis Company; 2014.

- Jean-Pierre Sauvage. Vértigos: manual de diagnostico y rehabilitación, 2ª edición. Barcelona: Elsevier España; 2017.